

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿಸಿದ ಮಹಾಮಾರಿ ಪ್ಲೇಗ್‌ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಧ್ಯಯನ (1946 ರಿಂದ 1956 ರವರೆಗೆ)

ತಿಮ್ಮಿಕ್ಕ ಎಂ*

* ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಾರಾಂಶ (Abstract)

ನೃಸರ್ವಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಾದ ಕ್ಷಮೆ, ಬರಗಾಲ, ಅತಿವ್ಯಾಷ್ಟಿ, ಅನಾವ್ಯಾಷ್ಟಿ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವೈಪರ್ಯಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಶುದ್ಧ ಆಹಾರ ಕಲುಷಿತ ನೀರಿನ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡುತ್ತವೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬಿರಿಗೆ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲರ, ಮಲೇರಿಯ, ಪ್ಲೇಗ್, ಸಿಡಬು, ಕುಪ್ಪ, ಕ್ಷಯ, ಸಿತಾಳೇ ಸಿಡಬು, ಇತ್ತಿಚಿಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿರುವ ಹೋಮೋ-19 ಪ್ರಮುಖವಾದವರ್ಗಗಳು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 1946 ರಿಂದ 1956 ರ ನಡುವೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವಿಸಿದ ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ಮಹಾಮಾರಿ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು (Keywords): ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ್, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಕೋಲಾರ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಪ್ಲೇಗ್ ಒಂದು ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗ. ಈ ರೋಗವು ಯೆಸಿನಿಯ ಪೆಸ್ಪಿನ್ ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. 2007ರ ವರೆಗೂ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗವು ವಿಶ್ವದ ಮೂರು ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವರದಿ ನೀಡಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್, ಕಾಲಾರ ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಜ್ಞರ ಈ ಮೂರು ರೋಗಗಳು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳು. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗವು ಬಹಳ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ಲೇಗ್‌ನಿಂದ ಆದ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಸ್ಟಿನಿಯನ್ನು ಪ್ಲೇಗ್ (541–542) ದೊಡ್ಡದು. ಅನಂತರ 1340ರಲ್ಲಿ ಬ್ಲೂಕ್ ಡೆತ್ ಮುಖಾಂತರ ಎರಡನೇ ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ಲೇಗ್ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. 1855ರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ಪ್ಲೇಗ್ ಶುರುವಾಯಿತು. ಆ ನಂತರ 1959ರಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗ ಕೊನೆಗಾಗಿ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗವು ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ವಿರಳವಾಗಿ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ತಯಾರಿಸದ ಆಹಾರದಿಂದ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇದೆ. ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೋಂಕಿನ ಕೇಂದ್ರಿಕ್ತತ

ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ದೇಹದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದುಗ್ಧರಸ ಗ್ರಂಥಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಕ್ತ ಕಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗವು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊನೆಯ ಹಾಗೂ 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. 1898ರ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು (ಕನಾಟಕ) ರಾಜ್ಯದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಂತರ ಮೈಸೂರು, ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಅಮಾಯಕ ಜನರನ್ನು ಬಲಿತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ರ್ಯಾಲ್ಸ್‌ಗೂಡ್‌ಶೈಡ್‌ನ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಬೆಂಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದರಲ್ಲೇ 4,992 ರೋಗ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ 4,472 ಜನ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ರೋಗಿಯ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರ ಬರುವ ದ್ರವ್ಯಗಳಾದ ರಕ್ತ, ಎಂಜಲು ಆರೋಗ್ಯ ವೃಕ್ಷಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದಾಗ ರೋಗ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದು, ನೇರ ಶಾರೀರಕ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸೋಂಕಿತ ವೃಕ್ಷಿಯ ಸ್ವರ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕೂಡ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಮಣಿ ಅಥವಾ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರೋಗ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ರೋಗಿಯ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಅವು ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ವೃಕ್ಷಿಯ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿ ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ರೋಗಭರಿತ ಕ್ರಿಮಿ-ಕೇಟಗಳು ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಗವು ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲಿಗೆ ಕೇಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆನಂತರ ಆ ಕೇಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂತು. ಕ್ರಿಮಿ-ಕೇಟಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ವೃಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿ-ಕೇಟಗಳು ರೋಗ ಹರಡುವ ವಾಹಕಗಳಾಗಿವೆ. ವೃಕ್ಷಿಸ್ವಸ್ತಾ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾಪು ಮೊದಲಿಗೆ ಕೇಟಗಳ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉದರದಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ಅನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದರ ಹಸಿವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕೇಟವು ಬೇರೆ ಕೇಟವನ್ನು ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆದರು ಹಸಿವು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದೆ ಅದರ ರಕ್ತವನ್ನು ಕಚ್ಚಿದ ಕೇಟದ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯನ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ವಾಂತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡ ಕೇಟದ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾ ಹೊಕ್ಕಿ ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಕಚ್ಚಿದ ಕೇಟವು ಹಸಿವು ಬಾದೆ ತಾಳಲಾರದೆ ಸಾವನಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗವು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗ ಹರಡಿದವರಲ್ಲಿ ಚೆಳಿಜ್ಞರ, ಮೈಕ್ರೋಫಾರ್ಮ, ತಲೆನೋವು ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗೆಜ್ಜಿ(ಕಚ್ಚಿ), ಕಂಕಳು ನೋವು ಮತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ದುಗ್ಧರಸ ಗ್ರಂಥಿಗಳು

ಉದಿಕೊಳ್ಳತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನ ‘ಬ್ಯಾಚೋಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಬ್ಯಾಚೋನಿಕ ಪ್ಲೇಗ್’ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗಣಗಳು ಕೆಲಸಾರಿ ಶ್ವಾಸನಾಳಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪದ ಸ್ವೋನಿಯಾ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವೋನಿಕ ಪ್ಲೇಗ್ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೋಗವು ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ ತುಮಕೂರಿನ ನಂತರ ಚಿತ್ತದುಗ್ರಾ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕಡೂರು, ಹಾಸನ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಈ ರೋಗವು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಗಭಿಣೆಯರ ಮೇಲೆ ಆಗಾದವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಭೀರಿತು. ಹಾಗಾಗಿ 1920ರ ಅಕ್ಷ್ಯಾಬರಾ-ನವರಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೆಯರ ತಂಡ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬೇರೆ ನೀಡಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚೆ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ದಾದಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮನವಿ ಮೇರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ತೆರಯಲು ಮುಂದಾಯಿತು, ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಉಮಜಾ ಹುಸೇನ್ ಎಂಬ ವೈದ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ.

ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಜನರು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದರು. (ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ 1 ನ್ನು ನೋಡಿ) 1946–1952ರ ಮಧ್ಯಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1946–1948, ಹಾಗೂ 1948–1956 ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವುನೋವುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು.

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪ್ಲೇಗ್ ಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ಪ್ರಮಾಣ (1946–1956).

ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ
ಬೆಂಗಳೂರು	4,472
ಕೋಲಾರ	1,706
ತುಮಕೂರು	745
ಮೈಸೂರು	503

ಪ್ಲೇಗ್ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಾವು ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲರಾ ಮತ್ತು ಪ್ಲೇಗ್ ನಂತರ ಮಾರಕ ರೋಗಗಳವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಾಕ್ಷೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ ಕೆರೀತ್ಯಾ ರಷ್ಯಾ ಸಂಜಾತ ವಾಲ್ಮೀಯರ ಹಾಫ್ಕಿನ್‌ರಿಗೆ ಸಲ್ಲಾತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರಿಸ್ ನ ಲೂಯಿ ಪ್ರಾಸ್ಕರ್ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ತರಾಗಿದ್ದ ಹಾಫ್ಕಿನ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾ ಹಾಗೂ ಪ್ಲೇಗ್ ಪಿಡುಗುಗಳ ದಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ 1893 ರಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು, ಅದನ್ನು ಜನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿದಾಗ ತಾವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡೆಸಿದ ಮಹಾ ಮಾನವತಾವಾದಿ. ಈಗಲೂ ಇವರ ಸೇವೆ ಅಮರವಾಡುದ್ದು ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಅವರ ತ್ಯಾಗ, ನಿಸ್ಸಧಾರ್ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ವಿವಿಧ ವರ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ಪ್ರಮಾಣ

ವರ್ಷ	ಸರಾಸರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ		ಪ್ರತಿ ಮೈಲಿಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅನುಪಾತ	ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ಪ್ರಮಾಣ (ಶೇ.ಗಳಲ್ಲಿ)
1898–99 ರಿಂದ 1902–03	19,490	14,700	2.70	75.4
1903–04 ರಿಂದ 1907–08	15,902	11,598	2.13	72.8
1908–09 ರಿಂದ 1912–13	9,669	6,979	1.22	72.1
1913–14 ರಿಂದ 1917–18	9,555	6,706	1.17	69.7
1918–19 ರಿಂದ 1922–23	10,157	1,706	1.41	16.7

ಕೋಷ್ಟಕ 2 ರಲ್ಲಿ 1898–99 ರಿಂದ 1922–23 ರವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುಪಾತವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತೋರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಸೋಂಕಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಸೋಂಕಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಮೊದಲ ಪಂಚ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ 1918ರವರೆಗೆ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕೊನೆಯ ಅಂದರೆ 1918–1922 ರ ನ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಲಸಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದರು, ಮನೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಬೀದಿಪಾಲದರು. ಕೂಲಿಕಾರರೆಲ್ಲರು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು. ಸೋಂಕಿತ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಂತಹ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಂಶಿಸಬೇಕಾಗಿತು. ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ೧೦೯೬ ದಿನದಲ್ಲಿ 714 ಮತ್ತು 1898 ರಲ್ಲಿ 5,000 ಜನ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್ ಗಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಮಾಯಕ ಜನ ಈ ಮಾರಕ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಬಲಿಯಾದರು.

ಪ್ಲೇಗ್ ಕಾಯಿಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು

ಈ ಕಾಯಿಲೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್ ನಗರಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಖಾಸಗಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಕರನ್ನು ಹಾಗೂ ಡಾ. ಡಿ. ಎ ಜೋಡಿಸಿ ಎಂಬ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಪ್ಲೇಗ್ ನಿರ್ಮಾಲನ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಾಡಗಳಾಗಿ ವಿಭజಿಸಿ ಪ್ರತಿ ವಾಡಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಸೋಂಕಿತರನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಿಸಾಗಿ 588 ಜೋಪಡಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಏರಡು ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಸ್ತ್ರೇಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಬಂಬಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ 132 ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ 44 ಶೇಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಯಿತು, ಏರಡು ದೊಡ್ಡ-ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಪೌಡಗಳನ್ನು

(ಆವರಣಗಳನ್ನು) ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 23 ಮರುಷರ 16 ಮಹಿಳೆಯರ ವಾಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

1942ನೇ ಜನವರಿ 2 ರಂದು ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಪ್ಲೇಗ್ ಅಕ್ಟನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಇಪ್ಪಿಸಿ 188ರ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಮಾರಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಭಾರದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೆಂದರೆ ಇಲಿಗಳ ಬಿಲಗಳಿಗೆ ಜೈಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು, ಸರ್ಕಾರ 1952 ರಲ್ಲಿ ಕಾಲಾರ ಮತ್ತು ಪ್ಲೇಗ್ ನಂತಹ ಭಯಂಕರ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ ಮತ್ತು ಮೆಲಾಧಿ ಯಂತಹ ಶ್ರೀಮಿನಾಶಕಗಳ ಸಿಂಪಡಣೆಯಿಂದ ಪ್ಲೇಗ್ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ಲೇಗ್ ನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು ನೀಡಿತು. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಲಾರ, ಮುಳಬಾಗಿಲು, ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಬಂಗಾರಪೇಟೆ, ಮೂರುವುರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿತು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಸಾವು—ನೋವ್ಯು ಅನಾಹತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗವು 1964ರ ನಂತರ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದವು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ಲೇಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮುಕ್ತ ಗೊಂದಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಪ್ಲೇಗ್ ಎಂಬುವುದು ಇಂದು ನನ್ನೆಯದಲ್ಲ ಅದು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಆವರುಸಿ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಸಾವು ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಚಿತ್ತರಂಜನ್. (2005). ಕನಾರ್ಚಿಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಸೆಟಿಯರ್—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ. ಕನಾರ್ಚಿಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಮೃಸಾರು ಜ್ನಾಪಾರ್ಮೇಶನ್. ಬುಲೆಟಿನ್. (1942). ಸಂ.5 (2).
- ಸೂರ್ಯನಾಥ ಯು. ಕಾಮತ್. (1986). ಕನಾರ್ಚಿಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಸೆಟಿಯರ್ ಭಾಗ-3. ಕನಾರ್ಚಿಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪು.ಸಂ. 124–127.
- Administration report on plague operation in the Mysore state 1898-1899. KSA. Bangalore.
- Arnold, David. (1987). Touching the body: perspectives on the Indian plague 1896-1900. Subaltern studies, New Delhi.
- Arnold, David. (1993). Colonizing the Body – State Medicine & Epidemic Disease in Nineteenth-Century India. Oxford University press, New Delhi.
- Thriveni. (2013). Plague outbreak eradication camping under colonial Mysore. International Journal of Scientific and Research publications, Vol-3(5).